

Propostes de la CUP Manlleu sobre l'Avanç del POUM

22 d'octubre de 2016

La CUP Manlleu hem cregut oportú redactar algunes reflexions i línies bàsiques respecte l'Avanç del POUM que es vol presentar. Aquestes reflexions són fruit de diferents trobades i espais de debat que hem obert a la població, així com de la feina ja realitzada per diferents col·lectius de Manlleu en el passat, i que hem anat compartint públicament, o sorgides en sessions de treball a l'Ajuntament. Com a reflexió principal però, creiem que l'Avanç ha de permetre imaginar els diferents models de Manlleu que la gent té en ment per poder acabar decidint col·lectivament, a través del procés participatiu, quin és el model de municipi que volem.

1. Per què ha de servir l'Avanç del nou POUM de Manlleu?

Creiem que urgeix una planificació territorial que assenyali límits a l'ocupació de sòl i al consum de recursos. Una planificació que orienti, canalitzi i posi les pautes per millorar l'organització social i econòmica del municipi, mantenint i incrementant el benestar assolit.

L'Avanç ha de donar resposta a un model de ciutat compacte i divers. Ha de desafavorir la urbanització difusa ja que no respon a un model amb tradició a Manlleu ni a un model sostenible. L'Avanç ha d'evitar la clonació d'infraestructures, centres comercials i logístics, grans centres d'oci... Posar un topall màxim sostenible de creixement per a la ciutat segons els recursos i valors del municipi. Més activitat econòmica no és sinònim de més riquesa.

Pensem també que l'Avanç hauria de poder explicar la funció social de l'espai públic. Potenciar que la població recuperi les places i carrers, és potenciar les relacions socials de proximitat, la implicació de la gent en la cosa pública i caminar cap a un model de convivència real entre totes les veïnes i veïns. Aquest fet suposa una gran riquesa pel municipi encara que sovint no sigui un valor tangible a curt termini.

Igualment, cal potenciar els hàbits i sistemes de vida compatibles amb els recursos naturals, estimulant les pràctiques que representen o han representat un alt grau d'adaptació al medi físic. Més enllà que per qüestions legals el nou POUM ha de concordar amb el Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals (PTPCC), l'Avanç hauria de ser obertament crític amb el mateix i no donar-lo per bo, com és el cas. Aquest PTPCC preveia 56.096 habitants per Manlleu l'any 2026 amb un total de 19.802 habitatges principals. Aquesta mateixa reflexió creiem que cal aplicar-la respecte el POUM del 2008, caldria ser explícitament crítics amb el mateix i constatar que la previsió de creixement que contemplava era desmesurada.

També creiem necessari incorporar a l'Avanç una perspectiva de gènere transversal. És d'importància que hi consti el dret a la ciutat i a l'ús de l'espai públic (cal derogar i superar l'actual ordenança de civisme) i un enfoc obertament educador. Cal que s'especifiqui que volem una ciutat amable i pensada pels infants, per la gent gran i els altres sectors de la població.

Finalment, cal una planificació local amb visió territorial. L'Avanç ha de permetre la planificació amb visió general, com a mínim de comarca o de país. Els plans inter-municipals són un objectiu coherent d'ordenament del territori.

2. Participació popular

Creiem que el procés participatiu del nou POUM ens ha de permetre decidir, col·lectivament, quin model de planificació urbanística, social, econòmica, mediambiental, de l'espai públic... volem per Manlleu.

Ens preocupa quin serà el mecanisme que s'utilitzarà per fer el buidat del procés participatiu i com es prendran les decisions de què es modifica i què no. Creiem que aquesta qüestió ha de ser el màxim de transparent possible per tal que el procés participatiu permeti decidir quin model de Manlleu volem. Cal fer tota la pedagogia i els passos necessaris per garantir una participació real de tota la població.

És evident que l'Avanç inclou criteris polítics, però en canvi no s'ha fet cap procés participatiu per decidir-los. Creiem que hauria sigut important fer-lo. (Exemple: criteris generals pagina 51 a 53 del "DOC I.1, Memòria informativa i justificativa" o pàgines 8 a 10 del "DOC I.3 Document inicial estratègic")

3. Les diferents alternatives de l'Avanç

De les quatre alternatives que planteja l'Avanç, entenem que n'hi ha tres que són desfasades i no aplicables i per tan l'Avanç el que planteja és una única alternativa i proposta (la 4) a partir de la qual començar a treballar. Veuríem més raonable treballar amb tres escenaris de planificació segons els possibles creixements: positiu, nul i negatiu.

Pel que fa als estudis tècnics de demografia, es preveuen tres escenaris per l'any 2033:
Alt - 22.000 habitants / Mitjà - 19.200 habitants / Baix - 17.950 habitants.

Per tant, els estudis diuen que el més probable és que perdem habitants. En canvi l'enfoc de l'Avanç es basa en suposar que tindrem un creixement. No es dona cap planificació de Manlleu i de la vida de les persones si es dona l'escenari més probable, que és que no creixem.

Des de la CUP Manlleu creiem que cal treballar com a mínim una altra alternativa amb els diferents criteris sorgits de les xerrades, reunions que hem anat mantenint, i de treballs històrics en aquesta línia, com les al·legacions que el Grup de Defensa del Ter va aportar al POUM del 2008.

Aquesta alternativa hauria de contemplar els següents punts:

3.a Patrimoni natural

Aigua fresca, regalada i abundant: l'Avanç ha de tenir un especial enfoc en l'ordenació de les activitats ramaderes, cabdal per capgirar la situació de contaminació dels aqüífers.

Pel que fa als cursos fluvials, cal que l'Avanç defineixi clarament la voluntat de respectar, fer respectar i garantir el domini públic hidràulic i els passos de servitud, no tant sols perquè la pròpia llei d'aigües així ho preveu, sinó com a compromís municipal per la millora de l'estat ecològic dels rius i de la riquesa natural de l'aigua.

També cal un catàleg de les nostres fonts i dels seu accessos. A partir d'aquest, planificar i calendaritzar com recuperem les fonts i la seva aigua, actualment contaminada.

Terra fèrtil. L'Avanç ha d'apuntar la planificació d'un futur parc agrari amb els següents objectius: Delimitar i protegir les zones agrícoles. Trobem a faltar un Estudi edàfic que ens marqui, entre

d'altres, la productivitat agrària del sòl de Manlleu per tal de poder fer una planificació pensada en protegir-lo.

Protegir les masses d'aigua. Controlar la pressió de la pastura a les zones forestals. Catalogar les zones agrícoles segons la disponibilitat d'aigua. Regular les activitats agràries i complementàries que es poden fer al Parc. Crear una Borsa d'explotacions agràries. Recuperar sòl agrícola. Suprimir les edificacions fetes en sòl d'alt valor agrícola que no tinguin una vinculació amb l'agricultura local. Mantenir la xarxa de senders i pistes rurals en bones condicions.

Espais naturals: Tenint en compte la creixent ocupació del territori per part dels humans, cal prioritzar el blindatge d'espais perifèrics lliures d'edificació. Trobem a faltar un Estudi de paisatge que ens permeti planificar protegint els trets més característics i que donen identitat paisatgística a Manlleu. Aquí l'espai agrari, els boscos, el riu, les rieres i els torrents, i els turons adquireixen una paper insubstituïble per a l'equilibri futur. És imprescindible assenyalar zones àmplies protegides i connectades amb corredors naturals que en un futur garanteixin espais no urbanitzats, sobretot a la Plana de Vic, que és on hi ha més pressió urbanística.

També cal interconnectar correctament els sistemes naturals, els rurals i els urbans. Connectar-los també entre ells. Concepte a tenir en compte al dibuix de la ciutat: com arriben les rieres a la ciutat i la creuen. Com arriben els camins a la ciutat i hi entren. Com són els límits entre les zones urbanes i les zones rurals o zones verdes, una opció és dissenyar una ronda o anella verda.

3.b Habitatge

L'habitatge s'ha d'entendre com un dret que ha de complir una funció social. Trobem a faltar aquest enfoc cada vegada que es parla d'habitatge al document. Específicament es parla que falten algunes tipologies d'habitatge (xalets) sense que respongui a un anàlisi sobre com fem efectiu el dret a l'habitatge.

(Pàgina 35 del "DOC I.1 Memòria informativa i justificativa". Tenir en compte les dades que Manlleu té una capacitat per absorbir 13.451 habitants només entre habitatges buits i sòl residencial vacant dins la ciutat. L'Avanç ha de parlar de la utilització dels pisos buits, vells i en desús. Número d'habitatges buits segons dades padró 2015: 1.591 habitatges. S'ha contemplat mesures per rehabilitació de naus i habitatges? Creiem imprescindible el desplegament d'allò previst en la Llei 24/2015 i aplicar mesures sancionadores per vulneració de la funció social de l'habitatge. Cal fer arribar a la població quines eines i drets té i fer-ho des d'una perspectiva transformadora.)

3.c Mobilitat

El pla de mobilitat ha de desenvolupar un model de transport públic on es marquin el següent ordre de preferència dins la zona urbana: vianants, bicicleta o similars, transport públic urbà i interurbà, distribució de mercaderies i vehicle privat. També que asseguri la mobilitat per les persones amb mobilitat reduïda i altres col·lectius vulnerables. Per tant veiem necessari desenvolupar un pla de les zones peatonals i zones 30 repartides pels diferents barris i fer un pla de desenvolupament dels carrils bici, creant zones de preferència.

L'Avanç ha d'ajudar a establir nexes entre les zones verdes, mitjançant corredors arbrats, carrils bici i vies de prioritat peatonal, de forma que permetin l'accés òptim als diferents barris de Manlleu, així com a les zones de serveis.

El trànsit pesat que ara ha de passar per dins de Manlleu genera problemes greus de seguretat i contaminació. El nou POUM ha de donar solució a aquesta problemàtica amb un accés al polígon

industrial (Ronda Nord-Est) i la finalització dels carrers en cul de sac. Aquesta problemàtica no necessita la construcció de la ronda Nord-Oest.

Discrepem de com s'ha enfocat els últims anys la mobilitat al centre del poble on no responia únicament a criteris socials sinó que s'han pres decisions segons altres interessos, per exemple segons allò que convenia a l'empresa constructora i gestora del Pàrquing i la Zona blava. Veiem la necessitat de superar aquest esquema. (Pàgina 32 "DOC I.4 Estudi de Mobilitat". Enfoc institucional de la mobilitat (s'analitza Can Patalarga per exemple, i no altres espais no institucionals com l'Ateneu, Casal Popular Boira Baixa...)

Finalment també és vital planificar zones d'aparcament públic complint els diferents objectius necessaris.

3.d Indústria

« A Catalunya tenim sòl industrial per 200 anys » anunciat per un dels responsables de l'Incasol.

La indústria d'avui necessita grans vies de comunicació, infraestructures de logística, etc. Convé que ens preguntem si Osona ha d'oferir més sòl industrial al país, o si pot tenir més valor oferir producció agrària, espais de lleure, oci, gastronomia, turisme industrial i natural, etc. En tot cas, és clar que cal una reordenació del sòl industrial i residencial existent.

A Manlleu, cal aprofitar tot l'espai industrial ja construït, no ens podem permetre tenir naus de milers de metres quadrats en desús... Buscar l'eficiència i la rehabilitació d'edificis i espais. La CUP Manlleu creiem important premiar les activitats que ajudin a gestionar i recuperar els recursos i valors del municipi de manera eficient i sostenible. Aplicar el principi de precaució en la gestió i l'ús del territori com un estímul per a altres activitats menys agressives amb el territori i amb més valor afegit. Posar limitacions i prohibir certes activitats perjudicials.

També pot ser interessant de preveure que potser la indústria més petita, artesanal, també pot conviure amb l'espai residencial, per donar vida als barris, i facilitar la mobilitat.

Finalment l'Avanç hauria de plantejar la possibilitat d'un futur polígon tecnològic.

3.e Comerç

Quan es parla de comerç a l'Avanç, hi manca l'enfoc bàsic de que l'economia ha d'estar al servei de les necessitats materials de la població de Manlleu i no al servei d'altres interessos. Interessa limitar l'establiment de grans àrees comercials a la vila, ja que ja n'hi ha una gran oferta. Convé en canvi, fomentar el teixit comercial de la vila, de botigues familiars, que donen vida als barris i redistribueixen gran part dels recursos en famílies del mateix municipi. Per exemple promovent zones sense garatges a les plantes baixes per potenciar els locals i les botigues.

3.f Patrimoni històric i cultural

Cal revisar els catàlegs de tot el patrimoni històric i cultural del municipi per tal de protegir-lo i poder-lo conservar en les millors condicions possibles.

Fer un valoració dels paisatges naturals, culturals i urbans del municipi, sobretot aquells que tenen valor històric i natural i que donen identitat. Reconèixer-els i protegir-los.

Casc antic: com tots els barris vells, és caòtic però respon a raons i cal protegir les seves virtuts i singularitats. Cal cuidar molt els materials amb que estan fets i mantenir-los. Cal protegir: els horts i jardins, les entrades de llum a les cases, les entrades i sortides d'aire, punts per on respiren els edificis. Els espais públics han de ser neutres i ressaltar les façanes.

Masies: assessorar-se amb l'associació Greta o Col·lectiu Patrimoni. Cal marcar quina és l'arquitectura tradicional de la zona. Protegir sobretot les façanes. Les masies també estan en un entorn concret que cal protegir (pou, feixes, camins...)

3.g El Ter

És interessant que la gent visqui més “de cara al riu”. Calen més punts de contacte en la trama urbana, no només l'Embarcador (la font de la Teula, a la zona esportiva...). Caminets a la vora al riu, i no des de darrera un mur, per exemple entre l'Embarcador i el pont de Can Molas, o fins el mirador de La Salle. Alhora la capital del Ter es mereix un futur parc fluvial a l'entorn de la Devesa i de la reobertura del seu braç d'aigua.

Finalment el riu també pot ser un element de devastació. El poble no pot acaparar aquells espais que el riu necessitarà un dia per passar amb tota la seva força. Hem de ser conscients d'aquestes limitacions i gestionar-les per evitar mals majors. Per tant és interessant marcar normes específiques d'edificació en les diferents zones d'inundabilitat.

4. Suspensió de Llicències

Ja que de forma imminent s'exhaureix el termini de suspensió de llicències, demanem a l'equip de govern que treballi, a través del serveis tècnics de l'Ajuntament, possibilitats legals per tal de continuar limitant les llicències respecte el PGOU del 1988 fins que no tinguem l'aprovació inicial del nou POUM.